

Informatienota voor de raad

Datum 24 juni 2019

Onderwerp	Lichtplan
Versienummer	V0.1

Portefeuillehouder René de Heer

Informant Peter Sluijs
Afdeling Proces-, Programma- en Projectmanagement / EC
Telefoon
Email P.Sluijs@zwolle.nl
Bijlagen 1

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De stand van zaken betreffende het Lichtplan voor de Binnenstad.

Datum 24 juni 2019

[Toelichting op het voorstel](#)

Inleiding

Op 11 november 2016 heeft uw Raad middels een motie opdracht gegeven aan het college om een integraal Lichtplan voor de Binnenstad op te stellen. De aanleiding voor de motie is een aantrekkelijke binnenstad door middel van licht. Er zijn meekoppelkansen met betrekking tot veiligheid, routing en duurzaamheid. In de PPN 2018-2021 zijn hiervoor middelen opgenomen. Bij de besluitvorming over de Strategische agenda Binnenstad in het voorjaar van 2017 heeft uw Raad het college verzocht om in 2017 met een Plan van Aanpak te komen.

In deze memo informeren wij uw Raad over de stand van zaken met betrekking tot het Lichtplan en schetsen wij het vervolg om te komen tot het Raadsbesluit over een Lichtplan voor de Binnenstad.

Kernboodschap

De concept Lichtvisie (als onderdeel van het Lichtplan) is gereed. Graag nodigen wij u uit om na de zomer kennis te nemen van deze visie en uw reactie te geven. In deze nota beschrijven wij nut en noodzaak en het doorlopen proces. Ook tonen wij ter verduidelijking al een aantal beelden uit de visie.

Definitie Lichtplan

Een Lichtplan is het totaalconcept/totaalontwerp van lichtbronnen. Het bestaat uit een Lichtvisie en een Lichtontwerp. In de binnenstad zijn veel verschillende lichtbronnen: openbare verlichting, reclame, spots op objecten, feestverlichting, etalageruimte, etc. Wat betreft verlichting onder verantwoordelijkheid van de gemeente is er een onderscheid te maken tussen openbare (stads)verlichting en sfeerverlichting/stadsilluminatie. Een Lichtplan geeft richtlijnen voor de verlichting in de openbare ruimte en objecten ten behoeve van de aantrekkelijkheid van de binnenstad. Het zorgt dat lichtbronnen op elkaar afgestemd zijn. Licht is een precair iets, waarbij subtiel lichtgebruik meer effect heeft dan veel licht en kleur. Het ontwerp komt daarom nauw, zeker in een binnenstad met veel 'lichtconcurrentie'. Daarnaast kan licht de routing en het veiligheidsgevoel bevorderen. De routing kan versterkt worden door verbindingswegen op een aantrekkelijke en bijzondere manier te verlichten. Het veiligheidsgevoel is deels afhankelijk van de manier waarop openbare ruimte is verlicht. Een lagere lichtintensiteit versterkt het gevoel van sfeer, maar gaat ten koste van het veiligheidsgevoel. Door gebruik te maken van 'omgekeerd dimmen' – het lichtniveau omhoog brengen – bij onveilige situaties of na een bepaalde tijd wordt ook het veiligheidsgevoel bevorderd.

Een goed lichtplan maakt het makkelijker om de stad 'te lezen' en voegt waarde toe door een verhaal te vertellen. Het laat bijvoorbeeld historisch erfgoed (bebouwing en pleinen, groen en blauw) van Zwolle een grotere rol spelen in de beleefbaarheid van de stad en geeft de stad een extra dimensie. Licht versterkt de identiteit van een plek en laat details opvallen. Een goed ontwerp kan daarnaast zorgen voor minder lichtvervuiling, -hinder en energieverspilling.

Stadsverlichting is de basis die op orde moet zijn, sfeerverlichting is de plus. De openbare verlichting in de Zwolse binnenstad is op orde en voldoet aan de daarvoor gestelde normen en beleid. Daarnaast worden in Zwolle objecten en gebieden uitgelicht, bijvoorbeeld de Peperbus of een aantal gevels aan de Grote Markt. De manier waarop dit gebeurt is nog weinig samenhangend. Zo zijn er verschillende soorten lampen, kleuren en sterktes in gebruik. Dat kan beter. Er kan op dit moment nog niet worden gesproken over een totaalconcept. Er is geen visie of beleidsdocument waarop teruggevallen kan

Datum 24 juni 2019

worden. Een integraal Lichtplan kan daarvoor zorgen.

Een lichtplan geeft uitvoering aan de Visie Binnenstad 2030 en de Strategische Agenda. Verlichting vormt een kansrijk instrument om de aantrekkelijkheid van de binnenstad te vergroten. Met licht kan het Verhaal van Zwolle verteld worden op een speelse en spannende manier. Het beleefbaar maken van historisch erfgoed versterkt de binnenstad. Het Lichtplan richt zich op de binnenstad met de singels, de verbindings- en aanloopstraten en de verbinding met de Spoorzone. Hiermee wordt de lijn van de Strategische agenda Binnenstad en de strategische opgave Centrumgebied gevolgd. Een Lichtplan kan nog breder opgevat worden en zodoende ook de routing verbeteren en de veiligheid vergroten, maar dit is geen gegeven.

Proces

In de afgelopen periode is een zorgvuldig traject doorlopen. Er is gestart met een plan van aanpak dat is voorgelegd aan College en Raad (1 oktober 2018), waarna er een inventarisatie is gehouden over de aanwezige verlichting, technische aspecten en het beheer. Vervolgens zijn de ambitie en kaders, samen met vertegenwoordigers uit de stad, vastgesteld en heeft een aanbesteding plaatsgevonden. Signify (voormalig Philips Lighting) is onze partner geworden in dit project.

Afgelopen periode is er veel tijd gestoken in een zorgvuldig participatietraject met een groot aantal partijen in de stad. Een intensieve co-creatie sessie op 10 april heeft veel waardevolle informatie opgeleverd. De concept Lichtvisie is nu gereed en het moment is gekomen om alle stakeholders in de Binnenstad en uw Raad hierop een reactie te vragen. Hierbij treft u een aantal beelden aan die in de conceptvisie terug komen. Deze tonen een overzicht van de totstandkoming, de thema's die we gezamenlijk geformuleerd hebben en een voorbeeld van een plek die om aandacht vraagt.

Onderzoek | Zwolle ervaren en begrijpen

Datum 24 juni 2019

Drie Thema's | Kapstok

Trots op Zwolle
individuele lichtobjecten

Wegwijs in Zwolle
samenhang als project

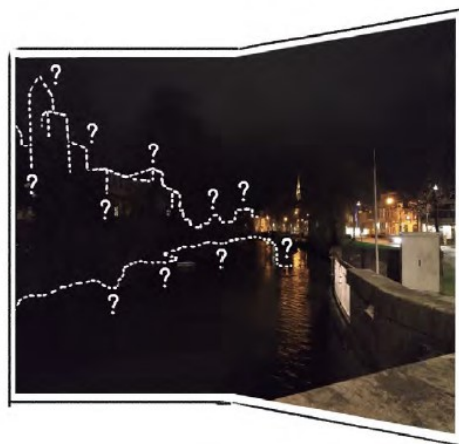
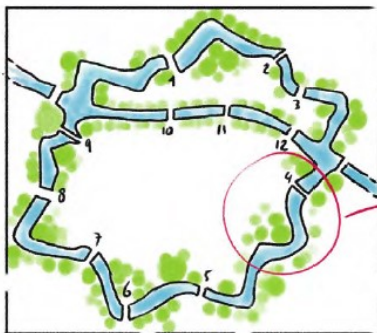

Dynamisch de toekomst tegemoet
controle & innovatie

11 Lichtvisie Zwolle Binnenstad

5 | Herkenbare Singelstructuur

Datum 24 juni 2019

Consequenties

Doordat het uitgebreide participatieproces meer tijd heeft genomen dan van te voren gepland vindt deze bijeenkomst, in de vorm van een inloopsessie, direct na de zomer plaats. En niet, zoals eerder gepland nog voor de zomer. Ook de besluitvorming in College en Raad vindt daardoor op een later moment plaats.

Communicatie

Op basis van een stakeholdersanalyse is een Klankbordgroep Binnenstad ingesteld, zijn er persoonlijke gesprekken gevoerd met in- en externe partners en partijen en is er een creatieve sessie gehouden met een brede groep partijen uit de Binnenstad. Na de zomer vindt de inloopsessie plaats voor de gehele binnenstad en de Raad.

Vervolg

In september vindt de bijeenkomst met uw Raad plaats. Hier worden alle betrokkenen in de stad uitgenodigd. Dit najaar wordt de Lichtvisie als onderdeel van het Integraal Lichtplan, samen met een investeringsvoorstel, voorgelegd aan de Raad.

Ondertussen wordt er doorgewerkt aan de voorbereiding van het Lichtontwerp. Een doorvertaling van de visie op gebouw en gebiedsniveau. De uitrol en realisatie van het Lichtplan zal in 2020 voor het eerst zichtbaar zijn.

Openbaarheid

Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris